

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 listopada 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Andrzej Struzik (spr.)
Sędziowie:	SSA Teresa Rak SSO del. Paweł Czepiel
Protokolant:	st.sekr.sądowy Katarzyna Wilczura

po rozpoznaniu w dniu 28 listopada 2014 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa Z. P.

przeciwko D. B. (1)

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 6 maja 2014 r. sygn. akt I C 1411/13 oraz od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 20 maja 2014r. sygn. akt IC 1411/13

1. zmienia zaskarżony wyrok z dnia 6 maja 2014r. w ten sposób, że nadaje mu brzmienie:

”I. oddala powództwo o przeniesienie przez pozwanego na rzecz powódki własności lokalu mieszkalnego numer(...)położonego na parterze budynku mieszkalnego numer (...) przy ul. (...) w P. o łącznej powierzchni 102,53 m² dla którego Sąd Rejonowy w Oświęcimiu prowadzi księgę wieczystą numer (...);

II. przyznaje od Skarbu Państwa- Sądu Okręgowego w Krakowie na rzecz adwokata G. D. kwotę 4 428zł (cztery tysiące czterysta dwadzieścia osiem złotych) w tym 828 zł podatku od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powódce z urzędu;

III. przyznaje od Skarbu Państwa- Sądu Okręgowego w Krakowie kuratorowi dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego aplikantowi adwokackiemu Ł. K. wynagrodzenie w kwocie 3 600zł (trzy tysiące sześćset złotych);

IV. odstępuje od obciążania powódki kosztami sądowymi”;

2. zmienia punkt I wyroku z dnia 20 maja 2014r. w ten sposób, że oddala powództwo tym punktem objętym;

3. przyznaje od Skarbu Państwa- Sądu Okręgowego w Krakowie na rzecz adwokata G. D. kwotę 3 321zł (trzy tysiące trzysta dwadzieścia jeden złotych) w tym 621 zł podatku od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powódce z urzędu w postępowaniu apelacyjnym;

4. przyznaje od Skarbu Państwa- Sądu Okręgowego w Krakowie kuratorowi dla nieznanego z miejsca pobytu pozwanego aplikantowi adwokackiemu Ł. K. wynagrodzenie w kwocie 2 700zł (dwa tysiące siedemset złotych) za zastępstwo pozwanego w postępowaniu apelacyjnym;

5. odstępuje od obciążania powódki kosztami sądowymi w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. I ACa 1193/14

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie

z dnia 28 listopada 2014 r.

Z. P. w pozwie z dnia 8 sierpnia 2013 r., sprecyzowanym w dniu 5 grudnia 2013 r., wniosła o zobowiązanie pozwanego D. B. (1) do złożenia oświadczenia woli w przedmiocie przeniesienia na powódkę własności lokalu mieszkalnego nr (...) położonego na parterze budynku mieszkalnego nr (...) przy ul. (...) w P. o pow. użytkowej 102,53 m², dla której Sąd Rejonowy w Oświęcimiu prowadzi księgę wieczystą o numerze (...), wraz z prawami zwanymi z jego własnością oraz o zobowiązanie pozwanego do złożenia oświadczenia woli w przedmiocie przeniesienia przez pozwanego na powódkę udziału wynoszącego 1/2 we własności zabudowanej nieruchomości położonej w P. o pow. 0,2947 ha, dla której Sąd Rejonowy w Oświęcimiu prowadzi księgę wieczystą o numerze (...), wraz z prawami związanymi z jego własnością, a także do zobowiązania pozwanego do złożenia oświadczenia woli w przedmiocie przeniesienia na powódkę współposiadania działki nr (...) o pow. 0,0209 ha położonej w P. (k. 32-37).

Na uzasadnienie powódka podała, iż umową darowizny z dnia 11 września 2008 r. darowała swojemu wnukowi – pozwanemu D. B. (1) własność wyżej opisanego lokalu mieszkalnego. Obdarowany ustanowił w tym samym akcie na rzecz powódki bezpłatną, dożywotnią i osobistą służebność mieszkania w przedmiotowym lokalu oraz zobowiązał się zapewnić powódce opiekę i wszelką pomoc w ewentualnej chorobie i w starości. Pozwany zobowiązany był również do ponoszenia kosztów utrzymania otrzymanej od powódki nieruchomości. Pozwany z powyższego obowiązku nie wywiązał się. W 2009 r. pozwany zaczął nadużywać alkoholu, przestał uiszczać opłaty za media i utrzymanie nieruchomości, nie czynił żadnych zakupów, korzystając z jedzenia jakie kupowała powódka. Cały ciężar utrzymania nieruchomości i pozwanego spadł na powódkę. Nadto pozwany stał się agresywny i wulgarny wobec powódki, która zmuszona była wzywać Policję albowiem obawiała się o swoje życie i zdrowie, co znalazło finał w sądzie. Powódka podniosła, iż jest osobą starszą, schorowaną, wymagającą pomocy i wsparcia. Pozwany zobowiązał się do opieki nad nią i utrzymywania nieruchomości, z czego się nie wywiązał, nadto porzucił powódkę i darowany mu lokal i wyjechał za granicę. Od wielu miesięcy nie utrzymuje z powódką kontaktu, nie interesuje się jej zdrowiem, i nie łoży na utrzymanie nieruchomości. Powyższe zdaniem powódki świadczy o rażącej niewdzięczności obdarowanego wobec darczyńcy i uzasadnia odwołanie darowizny.

Pozwany D. B. (1), reprezentowany przez kuratora dla osoby nieznannej z miejsca pobytu, wniósł o oddalenie powództwa w całości. Pozwany podniósł, iż został zobowiązany jedynie do zapewnienia powódce opieki w razie ewentualnej choroby i w starości. Ewentualna pomoc powódce miała polegać na pomocy w razie zaistnienia stanu,

w którym powódka nie będzie mogła samoistnie poradzić z podstawowymi obowiązkami domowymi oraz finansowo. Pomoc ta jednak zdaniem pozwanego nie miała polegać na ponoszeniu całego ciężaru utrzymania powódki. Co więcej zarzucił, że uprawnienie powódki do odwołania darowizny istniało jedynie przez okres jednego roku od dnia w którym powódka dowiedziała się o niewdzięczności obdarowanego. W przedmiotowej sprawie uprawnienie to powódce nie przysługuje, gdyż jak przyznała powódka w pozwie, pozwany przez okres jednego roku wypełniał swoje obowiązki w zakresie pomocy powódce.

Wyrokiem z dnia 6 maja 2014 r. Sąd Okręgowy w Krakowie uwzględnił powództwo w przedmiocie zobowiązania pozwanego do złożenia oświadczenia woli o przeniesieniu na powódkę własności lokalu mieszkalnego nr (...) położonego na parterze w budynku nr (...) w P. dla której Sąd Rejonowy w Oświęcimiu prowadzi księgę wieczystą o numerze (...). Tym samym Sąd uwzględnił powództwo jedynie w części pozostawiając, na skutek oczywistego przeoczenia, nierozpoznane pozostałe żądania pozwu. Wniosek o uzupełnienie wyroku z dnia 6 maja 2014 r. złożyła powódka i w tym celu została przeprowadzona rozprawa w dniu 20 maja 2014 r. zakończona wydaniem wyroku obejmującego pozostałe żądania pozwu. W związku z cofnięciem przez powódkę żądania w zakresie obejmującym przeniesienia na nią współposiadania działki oznaczonej numerem ewidencyjnym (...) w P. w tym zakresie postępowanie zostało umorzono na podstawie art. 355 k.p.c. w zw. z art. 203 k.p.c. Nadto Sąd Okręgowy zobowiązał pozwanego do złożenia oświadczenia woli, które treścią było przeniesienie na powódkę udziału wynoszącego 1/2 we własności nieruchomości położonej w P., o powierzchni 0,2947 ha, dla której Sąd Rejonowy w Oświęcimiu prowadzi księgę wieczystą o numerze (...).

Sąd Okręgowy wskazał, że bezspornym w sprawie było, że pozwany D. B. (1) (urodzony w (...) r.) jest wnukiem powódki Z. P. (urodzonej w (...) r.), która w chwili wyrokowania miała 78 lat. Na mocy umowy z dnia 11 września 2008 r. zawartej w formie aktu notarialnego powódka Z. P. darowała pozwanemu D. B. (1) lokal mieszkalny numer (...) położony w budynku mieszkalnym nr (...) przy ul. (...) w P., o pow. użytkowej 102,53 m², objęty księgą wieczystą o numerze (...) (obecnie (...)), wraz z prawami związanymi z jego własnością, a pozwany oświadczył, iż darowiznę uczynioną na jego rzecz przyjmuje. W umowie tej, obdarowany jednocześnie ustanowił na rzecz powódki bezpłatną, dożywotnią i osobistą służebność mieszkania w przedmiotowym lokalu, której wykonanie miało polegać na korzystaniu przez powódkę z pomieszczeń dotychczas przez nią zajmowanych oraz ze wszystkich pomieszczeń pomocniczych, z dostępem do całej działki siedliskowej oraz zobowiązał się zapewnić powódce opiekę i wszelką pomoc w ewentualnej chorobie i w starości. Strony umowy nadto postanowiły, że z dniem podpisania umowy korzyści i ciężary związane z własnością przedmiotowego lokalu i posiadaniem nieruchomości przejdą na obdarowanego. Z własnością wyżej wskazanego lokalu związany był udział wynoszący 1/2 we własności nieruchomości gruntowej położonej w P. o łącznej pow. 0,4996 ha, składającej się z działek nr (...) wraz z fundamentami, murami zewnętrznymi i konstrukcyjnymi oddzielającymi poszczególne lokale, piwnicami, dachem, klatką schodową, strychem, instalacją wodno-kanalizacyjną i elektryczną, objętą księgą wieczystą o numerze (...) (obecnie (...)). W § 6 przedmiotowej umowy zostało również stwierdzone, że Z. P. przenosi na D. B. (1) współposiadanie działki nr (...) o pow. w całości 0,0209 położonej w P. do której nie posiada tytułu własności.

Nadto Sąd Okręgowy ustalił, że powódka sama wychowywała pozwanego oraz jego brata, gdyż ich rodzice zginęli w wypadku samochodowym. Przed 2008 r. wzajemne relacje powódki i pozwanego układały się poprawnie. Pozwany ukończył szkołę zawodową i rozpoczął pracę. Miał również dziewczynę i wydawało się że się ożeni. Powódka myślała, że razem zamieszkają i będzie miała z jego strony opiekę na starość. Sytuacja uległa zmianie po około roku od uczynieniu przez powódkę darowizny na rzecz pozwanego. Pozwany zaczął nadużywać alkoholu, codziennie po pracy wracał do domu pijany. Zdarzało się że stosował przemoc wobec powódki, raz nawet groził jej nożem. W dniu 27 lipca 2011 r. pozwany został skazany przez Sąd Rejonowy w Oświęcimiu na grzywnę w kwocie 200 zł za to, że w dniu 9 stycznia 2011 r. wspólnie i w porozumieniu z D. B. (2) dokonał kradzieży pieniędzy w kwocie 170 zł na szkodę powódki – tj. o wykroczenie z art. 119 § 1 k.w. W grudniu 2011 r. D. B. (1) wyjechał do pracy do Austrii, nie podając powódce adresu zamieszkania. W 2012 r. przyjechał do Polski na Święta Wielkanocne. Podczas pobytu w domu nadużywał alkoholu i był bardzo agresywny wobec powódki, zniszczył nawet drzwi w pokoju. Pieniądze na drogę powrotną musiała mu dać powódka, gdyż on nie posiadał przy sobie żadnych środków finansowych. Wyjeżdżając do Austrii nie

podał adresu swojego zamieszkania powódce. Ponownie odwiedził powódkę w listopadzie 2012 r. Wówczas przebywał u powódki tylko 1 dzień. Od tego czasu powódka nie ma z pozwanym żadnego kontaktu, wnuk nie telefonuje do niej, powódka nie wie gdzie mieszka i gdzie pracuje. Powódka jest osobą schorowaną o czym wiedział pozwany. Od 1995 r. leczy się kardiologicznie. Jest po operacji serca. W związku z tą chorobą niejednokrotnie robi jej się słabo i wówczas wzywane jest do niej pogotowie ratunkowe. Po pogotowie dzwoni sąsiadka, gdyż obecnie powódka mieszka sama; drugi wnuk również przebywa za granicą. Od 10 lat powódka cierpi na rwę kulszową. W związku z tym musi co jakiś czas nosić gorset, co umożliwia jej bezbolesne chodzenie. Od 5 lat powódka ma poważne problemy ze wzrokiem. Jest po operacji zaćmy jednego oka, termin drugiej operacji zaplanowany był na sierpień 2014 r. W lutym 2014 r. powódka zachorowała na zapalenie płuc i przebywała 2 tygodnie w szpitalu. W trakcie hospitalizacji doznała dodatkowo silnego zapalenia jelit. Po powrocie do domu wymagała opieki. Pomoc tą świadczyły jej sąsiadki, które robiły zakupy, sprzątały mieszkanie, przygotowywały posiłki. Powódka jest emerytką. Pobiera emeryturę w kwocie 2.200 zł. Na leczenie, lekarstwa i wyżywienie wydaje miesięcznie 800 zł. Pokrywa również miesięczne koszty utrzymania mieszkania w kwocie 800 zł oraz koszty związane z opałem na zimę – 4.000 zł. W ostatnich dwóch latach nie miały miejsce interwencje Policji w miejscu zamieszkania powódki.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd Okręgowy przyjął, iż powództwo zasługuje na uwzględnienie. W jego ocenie oświadczenie powódki o odwołaniu darowizny zostało zawarte w pozwie i nosi datę 8 sierpnia 2013 r. Zważywszy zaś na fakt, iż kluczowe okoliczności na jakie powołuje się powódka uzasadniając rażącą niewdzięczność pozwanego, miały miejsce również w drugiej połowie 2012 r. i trwały do chwili wyrokowania, przyjęć należało, iż wyżej określony termin do odwołania darowizny został zachowany w realiach przedmiotowej sprawy. W ocenie Sądu I instancji z poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych wynika, iż przynajmniej do 2008 r. relacje pomiędzy powódką a pozwanym były prawidłowe, co objawiało się w szczególności tym, że powódka sądziła, że będzie mogła w przyszłości liczyć na jego pomoc. Fakt ten skłonił powódkę do uczynienia darowizny spornego lokalu mieszkalnego na rzecz wnuka. Zarówno przed zawarciem umowy darowizny, jak i jakiś czas po tym fakcie relacje z pozwanym były dobre. Powódka mogła zatem zasadnie oczekiwać, iż po darowaniu mu lokalu mieszkalnego, będzie on troszczyć się o nią i udzielać jej niezbędnej pomocy w sprawach, z którymi ze względu na wiek (ponad 70 lat) i stan zdrowia (liczne dolegliwości, w tym kardiologiczne, neurologiczne, okulistyczne), nie może ona sobie radzić samodzielnie – pozwany zresztą sam zobowiązał się w umowie darowizny zapewnić powódce opiekę i wszelką pomoc w ewentualnej chorobie i w starości. Powódka wykazała, że co najmniej od drugiej połowy 2012 r., aż po dzień dzisiejszy pozwany przestał wykazywać jakiegokolwiek zainteresowanie starszą i schorowaną babką, zrywając z nią wszelkie kontakty, odmawiając jej tym samym pomocy i opieki, a nawet zaniechał wykonywanie swoich zobowiązań w stosunku do darowanej nieruchomości, pozostawiając jej utrzymanie na barkach schorowanej i starszej osoby.

Od tego wyroku apelację wywiódł pozwany, zaskarżając go w całości. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił:

1. naruszenie przepisów postępowania, a to:
 - a. art. 316 k.p.c., poprzez wydanie wyroku w dniu 6 maja 2014 r., w którym Sąd I instancji nie orzekł o istocie sprawy,
 - b. art. 233 k.p.c., poprzez dokonanie oceny dowodów bez wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego,
 - c. art. 328 § 2 k.p.c., poprzez błędne przyjęcie przez Sąd I instancji przyczyn uzasadniających odwołanie darowizny,
2. naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 898 k.c. w zw. z art. 899 § 3 k.c., poprzez błędne przyjęcie, że powódka była uprawniona do odwołania darowizny.

Uzasadniając środek odwoławczy apelant wskazał, że nie został zachowany roczny termin do złożenia oświadczenia woli o odwołaniu darowizny, bowiem minął on w 2010 r. Nadto w ocenie apelanta obowiązki jakie przyjął na siebie mocą umowy darowizny aktualizowały się jedynie w sytuacji kiedy powódka nie mogła poradzić sobie z obowiązkami domowymi, jednakże pomoc ta nie miała polegać na ponoszeniu całego ciężaru w utrzymaniu powódki. Powołując się na te zarzuty apelant wniósł o przeniesienie na niego własności nieruchomości objętych żądaniem pozwu.

Powódka nie wniosła odpowiedzi na apelację, niemniej na rozprawie w dniu 28 listopada 2014 r. wniosła o jej oddalenie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja jest zasadna, jakkolwiek z innych przyczyn nie przywołane w jej treści.

Zarówno żadna ze stron, jak i Sąd Okręgowy, nie zwrócili uwagi na fakt, że odwołanie darowizny następuje poprzez złożenie oświadczenia woli obdarowanemu, które to oświadczenie jest oświadczeniem prawa materialnego, nie zaś oświadczeniem procesowym. W zakresie skutków materialnoprawnych oświadczenie o odwołaniu darowizny podlega ogólnym regułom zawartym w kodeksie cywilnym, w tym także w art. 61 § 1 k.c., zgodnie z którym „oświadczenie woli, które ma być złożone innej osobie, jest złożone z chwilą, gdy doszło do niej w taki sposób, że mogła zapoznać się z jego treścią”. Żadna ze stron nie podnosiła nawet, ażeby kiedykolwiek do złożenia takiego oświadczenia pozwanemu doszło. W szczególności powódka nie uczyniła tego w okresie kiedy wiedziała jakie jest miejsce pobytu pozwanego, a pierwszym pismem zawierającym żądanie zwrotu przedmiotów darowizny był sam pozew wniesiony w niniejszej sprawie. Jakkolwiek Sąd Okręgowy słusznie przyjął, że wniesienie pozwu zawierającego żądanie zobowiązania do złożenia oświadczenia woli o wstecznym przeniesieniu przedmiotu darowizny i doręczenie jego odpisu pozwanemu jest wystarczające do uznania, że opisywana przesłanka skutecznego odwołania darowizny zostaje spełniona (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2011 r., sygn. III CSK 260/11, Lex nr 1108815), to jednak za skuteczne doręczenie takiego oświadczenia nie może być poczytane doręczenie odpisu pozwu kuratorowi ustanowionemu dla nieznanego z miejsca pobytu, nawet jeżeli pozew ten zawierał wszystkie elementy konstytutywne oświadczenia o odwołaniu darowizny.

Brzmienie art. 143 k.p.c. może wskazywać, że kurator ustanowiony jest tylko w celu doręczenia odpisu pozwu lub innego pisma wywołującego potrzebę podjęcia obrony praw strony nieznannej z miejsca pobytu. Jednakże, zgodnie z utrwaloną praktyką, przyjmuje się, że kurator ma obowiązek podejmowania wszelkich czynności procesowych niezbędnych dla zapewnienia obrony osoby, którą reprezentuje, także czynności dyspozytywnych. Kurator dla nieznanego z miejsca pobytu jest jednak tylko kuratorem procesowym i tylko w zakresie tych czynności zastępuje stronę. Nie jest natomiast uprawniony do reprezentacji strony w zakresie materialnoprawnym, tj. nie może ani składać, ani też przyjmować oświadczeń o tym charakterze (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 października 2007 r., sygn. II CSK 261/07 (OSP z 2012 r., nr 6, poz. 62)). Złożenie, jak i przyjęcie oświadczenia o odwołaniu darowizny przekracza zakres ochrony praw osoby reprezentowanej, zatem dokonanie tej czynności przez kuratora procesowego należy uznać za niedopuszczalne ze względu na sprzeczność z jego ustawowymi uprawnieniami wynikającymi z art. 143 k.p.c. Identyczne stanowisko, zasługujące na podzielenie, zaprezentował Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 7 marca 2014 r., sygn. I ACa 723/13 (LEX nr 1441386), zapadłym na gruncie w zasadzie tożsamej sprawy, której przedmiotem było zobowiązanie do przeniesienia własności nieruchomości powstałe na skutek odwołania darowizny.

Dopóki zatem powódka, jako darczyńczyni, nie złoży obdarowanemu w formie pisemnej oświadczenia o odwołaniu darowizny w taki sposób, ażeby ten ostatni mógł zapoznać się z jego treścią, dopóty nie dojdzie do skutecznego odwołania darowizny, zatem żądanie wstecznego przeniesienia jej przedmiotów będzie nieuzasadnione.

Na marginesie zauważyć należy, że wniosek sformułowany w apelacji pomimo jej uwzględnienia, nie mógł okazać się skuteczny, albowiem pozostaje on w oczywistej sprzeczności z podstawowymi zasadami procesu cywilnego, a to w szczególności z art. 363 § 1 k.p.c. i art. 366 k.p.c. Jakkolwiek Sąd Okręgowy uwzględnił powództwo w całości, to przecież nieruchomości, przeniesienia własności których domagała się powódka, nie stały się jej własnością na skutek tego nieprawomocnego orzeczenia. Nie można było zatem żądać, ażeby Sąd Apelacyjny dokonał zmiany zaskarżonego orzeczenia poprzez przeniesienie na pozwanego własności nieruchomości, których jest on już właścicielem (co nota bene stałoby w sprzeczności także z art. 321 § 1 k.p.c.). Sąd drugiej instancji nie jest jednak związany wnioskami środka odwoławczego co do sposobu rozstrzygnięcia. Jego granice bowiem wyznacza nie tyle sam wniosek apelacji, lecz cały jej wywód.

Na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd Apelacyjny odstąpił od obciążania powódki kosztami postępowania przed sądami pierwszej i drugiej instancji. Pomimo, iż powódka przegrała sprawę w całości, to jednak mogła pozostawać w usprawiedliwionym błędnym przekonaniu, że jej roszczenie jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie. Skoro bowiem, ani Sąd Okręgowy, ani też pełnomocnicy stron nie zauważyli podstawowego uchybienia, jakim był brak skutecznego oświadczenia o odwołaniu darowizny (jakkolwiek trudno czynić z tego powodu zarzut pełnomocnikowi powódki, skoro nie sposób wymagać od niego, ażeby działał na niekorzyść swojej mandantki), to trudno też wymagać tego od samej powódki, działającej w pierwszej fazie postępowania bez pomocy profesjonalnego pełnomocnika.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu przed Sądem I instancji orzeczono na podstawie § 6 pkt 6 w zw. z § 19 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity: Dz.U. z 2013, nr 461; dalej: rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie), natomiast o kosztach zastępstwa wykonywanego przez kuratora przed Sądem Okręgowym wyrzeczono na podstawie § 6 pkt 6 w zw. z § 19 rozporządzenia w sprawie opłat za czynności adwokackie w zw. z § 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 listopada 2013 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej (Dz.U. z 2013 r., nr 1476; dalej: rozporządzenie w sprawie wysokości wynagrodzenia kuratorów).

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu apelacyjnym orzeczono na podstawie § 6 pkt 6 w zw. z § 19 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie opłat za czynności adwokackie, natomiast o kosztach zastępstwa wykonywanego przez kuratora w postępowaniu apelacyjnym wyrzeczono na podstawie § 6 pkt 6 w zw. z § 19 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie opłat za czynności adwokackie w zw. z § 1 rozporządzenia w sprawie wysokości wynagrodzenia kuratorów.